

KAIP ATPAŽINTI GALVOS, KAKLO IR NUGAROS SUŽALOJIMUS

Daugiau Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos
centro parengtų atmintinių rasite čia:

www.smlpc.lt

Galvos, kaklo, stuburo sužalojimai – dažniausiai mirtį ir neįgalumą sukeliančios traumos. Kasdien eismo įvykių metu, darbo vietose, laisvalaikio aikštelėse žmonės patiria sužalojimų, kurie gali sukelti sveikatos sutrikimus, nulemti tolesnę gyvenimo kokybę (pvz., atminties, kalbos sutrikimai, paralyžius ir pan.). Laiku suteikus pirmąją pagalbą, galima išvengti ne tik tolesnio organų sistemų pažeidimų, bet ir mirties.

ĮTARTI, KAD YRA SUNKIŲ GALVOS, KAKLO IR STUBURO SUŽALOJIMŲ, GALIMA ŠIAIS ATVEJAIS:

- Eismo įvykis, kurio metu sužaloti vairuotojas ir keleiviai nebuvo prisisegę saugos diržų.
- Kritimas iš didesnio kaip nukentėjėlio ūgis aukščio.
- Nesėkmingas nardymas į vandens telkinį ir smūgis galva į dugną ar kitaip sužalota galva, kaklas, stuburas.
- Buka trauma, pvz., po automobilių susidūrimo ar smūgio beisbolo lazda.
- Durtiniai, šautiniai sužalojimai.
- Nukentėjęs žmogus skundžiasi kaklo ar nugaros skausmu.
- Nukentėjęs žmogus jaučia dilgčiojimą ar silpnumą galūnėse.
- Rastas nukentėjęs asmuo, nesąmoningas dėl nežinomų priežasčių.

POŽYMIAI:

Atsižvelgus į įvykio aplinkybes, traumas rūšį, galima geriau numatyti, ar yra sužalojimų. Požymiai gali būti akivaizdūs iš karto ar atsirasti vėliau:

- Pakitusi sąmonė.
- Dilgčiojimas ar sutrikę pojūčiai galūnėse.
- Stiprus skausmas ar sunkumas galvoje, kakle, nugaroje.
- Tam tikros kūno dalies dalinis ar visiškas nejudrumas.
- Staigus atminties praradimas.
- Pykinimas, vėmimas.
- Pusiausvyros sutrikimai.
- Nuolatinis galvos skausmas.
- Kraujosruvos galvoje, apie akis ar už ausų.
- Intensyvus išorinis kraujavimas iš galvos, kaklo, nugaros.
- Traukuliai.
- Dėl traumos susilpnėjęs kvėpavimas, regėjimas.

PIRMOSIOS PAGALBOS VEIKSMAI

Įtarę, kad galva, kaklas ar stuburas sužaloti, nedelsdami kvieskite greitąją medicinos pagalbą telefonu **033** arba skambinkite bendrosios pagalbos telefonu **112**. Kol ji atvyks, nepalikite nukentėjusio žmogaus be priežiūros, teikite jam pagalbą. Įtarus, jog stuburas sužalotas, galva stabilizuojama neutralioje padėtyje ir laikoma nuolat viena linija su kūnu. Tai apsaugo nugaros smegenis nuo tolesnio jų sužalojimo.

- Prieš teikdami pagalbą pasirūpinkite savo saugumu.
- Nejudinkite nukentėjėlio galvos, kaklo ir stuburo, kad nesukeltumėte nepraeinančių stuburo smegenų pažeidimų. Stenkitės nukentėjėlio galvą palaikyti tokioje padėtyje, kokioje radote.
- Stebėkite gyvybines funkcijas: sąmonę, kvėpavimą, kraujotaką. Jei reikia, palaikykite atvirus kvėpavimo takus.
- Stabdykite išorinį kraujavimą spaudžiamuoju tvarščiu. Nepamirškite naudoti asmeninių apsaugos priemonių (guminių pirštinių ar kt.).
- Užklokite, kad nukentėjėlis neperšaltų ar neperkaistų.

GALVOS NEUTRALIOS PADĖTIES STABILIZAVIMAS RANKOMIS

Suimkite nukentėjėlio galvą rankomis iš abiejų pusių. Atsargiai laikykite, kad galva sudarytų vieną liniją su kūnu tokios padėties, kokią radote. Stenkitės nejudinti nukentėjėlio apatinės kūno dalies. Taip laikykite galvą iki to momento, kol atvyks greitoji medicinos pagalba.

